

LUND
UNIVERSITY

Human Trafficking

En studie över en obefintlig konsensus kring begreppet trafficking och dess betydelse för att kunna bedriva en brottsbekämpning

Stina Larsson

Mänskliga rättighetsstudier

B-uppsats MRSG20

Vårterminen 2012-05-30

Handledare: Olof Beckman

Abstract

”What is human trafficking?” At first sight of this seemingly innocent question, it is difficult to imagine the implications and controversies that it contains. Although human trafficking is not a new phenomenon there was up to the 2000s no definite statement of the problem. But when the trade of human beings that increasingly grew in size was no longer possible to ignore, the United Nations tried to establish a conceptual definition. It may seem that this would make the question ”what is human trafficking?” possible to answer – but still there is no international consensus. Although the UN definition is the most common one used today, this is not sufficient to prevent and prosecute human trafficking and the immense human rights that it is contrary to. There must be an universal agreed-upon delimitation on this issue in order to effectively combat it.

My purpose with this paper is to study the different definitions of trafficking, and then draw a conclusion about what the absence of a coherent explanation of terms implies to the possibility of counteracting it. With help from my method and material, this is done by comparing different definitions in relation to my theories ”trafficking as a modern form of slavery” and ”trafficking as a crime against humanity”. Finally, I account for my results and try thereby to disentangle what different definitions of a problem impairs in order to prevent it.

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
Innehållsförteckning.....	3
Förkortningar.....	4
1.1 Inledning.....	5
1.1 Syfte och frågeställning.....	5
1.2 Metod och material.....	6
1.3 Bakgrund och problemredovisning.....	7
2.1 Perspektiv på trafficking.....	10
2.2 Teori: trafficking som en nutida form av slaveri.....	10
2.3 Teori: trafficking som ett brott mot mänskligheten.....	12
3.1 Empiri.....	15
3.2.1 FN:s roll.....	15
3.2.2 Konventionen om transnationell organiserad brottslighet.....	15
3.2.3 Trafficking-protokollet.....	16
3.3.1 EU:s roll.....	19
3.3.3 Rambeslut om bekämpande av människohandel.....	19
3.3.4 Konventionen om trafficking av människor.....	20
3.3.5 Trafficking-direktivet.....	21
3.4 ASEAN:s roll.....	23
3.5 SAARC:s roll.....	25
4.1 Resultatundersökning.....	27
4.2 Likheter och skillnader.....	27
4.3 Människohandel och mänskliga rättigheter.....	29
4.4 Jämförelse i relation till teorierna.....	32
4.5 Slutdiskussion.....	34
5.1 Källförteckning.....	37
5.1 Litteratur och vetenskapliga artiklar.....	37
5.2 Konventioner, traktat och överenskommelser.....	37
5.3 Övrigt referensmaterial.....	39

Förkortningar

ASEAN: Association of Southeast Asian Nations

EU: Europeiska Unionen

FN: Förenta Nationerna

GAATW: Global Action Against Traffic in Woman

ICCPR: International Covenant on Civil and Political Rights

ICESCR: International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

ICC: International Criminal Court

ILO: International Labor Organisation

NGO: Non-governmental Organisation

SAARC: South Asian Association for Regional Cooperation

Trafficking-direktivet: EU:s direktiv om trafficking

Trafficking-protokollet: FN:s protokoll om trafficking

UDHR: Universal Declaration of Human Rights

1.1 Inledning

Human trafficking är i sin bemärkelse inget nytt fenomen, men däremot ett relativt nytt begrepp. Det är ett problem med stort omfång som beräknas vara, efter handel med vapen och droger, den tredje största formen av brottslighet – och en som ständigt ökar. Att köpa och sälja människor för att sedan utnyttja dem är inte bara en mänsklig rättighetskränkning, utan också en verklighet för otroligt många individer. Exakt hur många är svårt att beräkna, men klargjort är att siffran är av epidemisk proportion och påverkar varje land i hela världen¹. Människohandel är en förekomst som strider och är totalt oförenlig med själva hjärtat av mänskliga rättigheter och att vi på grund av vår status som människor är ”födda fria och lika i moral och respekt” och ska behandla varandra därefter². Det är ett brott som är motsägelsefullt till fundamentala privilegier för att leva ett minimalt värdigt liv och är speciellt inkonsekvent med rätten till liv³ samt frihet och vad det innebär att självständigt ha möjligheten att förflytta sig⁴. Trots detta fanns det fram till och med 2000-talet ingen definition av just begreppet ”trafficking” och det existerade heller inte några konkreta åtgärder för att motverka problemet. Istället nämndes människohandel under andra namn och liknelser i flera olika internationella traktat som alla innehöll olika teorier om vad brottet var och hur det skulle motverkas. Detta beror på de vida föreställningarna om vad trafficking egentligen innebär – både som brottsförklaring, uppkomst, följer samt åtgärder⁵.

1.2 Syfte och frågeställning

Enligt min uppfattning är trafficking ett av de grövsta brott som finns i modern tid, något som når bakom vida föreställningar om inskränkningar av mänskliga rättigheter. Möjligheten att kunna förebygga och förhindra trafficking och de människorättskränkningar som medföljer motverkas av att det inte finns någon internationell konsensus om vad brottet innefattar. Detta är något som strider mot uppfattningen av vår annars så väl utvecklade och målinriktade värld där mänskliga rättigheter prioriteras högt uppe på agendan. På grund av detta har jag som syfte att undersöka olika organisationers begreppsdefinition av trafficking, samt dess åtgärder av problemet, för att sedan jämföra deras likheter och skillnader med varandra. Jag har valt att granska stora aktörer med mycket påverkan: FN, EU, ASEAN och SAARC. FN har en global inverkan på världen och motivet till att studera denna förening är dels för att ta reda på hur, när behovet var så uppenbart, det inte kunde etableras en traffickingdefinition förrän på 2000-talet. Men jag vill också undersöka om denna internationella begreppsbestämning har påverkat andra aktörers uppfattning om människohandel. Det

¹ UNODC, United Nations Office on Drugs and Crime: What is human trafficking?, 2012,

(<http://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html>), Hämtad 2012-05-01

² United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art. 1

³ United Nations, Universal Declaration of Human rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art. 3

⁴ United Nations, International Covenant on Civil and Political Rights, 16 December 1966, 999 UNTS 171, art. 16

⁵ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.12

är även viktigt att granska de åtgärder som FN har stadgat för att kunna se om de matchas och är konsekventa med andra överenskommelser om trafficking. En anledning att titta på just dessa regionala organisationer är eftersom människohandel är ett utbredd problem i både Europa och Asien, samt för att kunna svara på om de har närmat sig FN:s traffickingdefinition och avger samstämmiga insatser för brottsbekämpningen.

Min frågeställning är följande: Hur påverkar frånvaron av en globalt accepterad definition av trafficking möjligheterna att förebygga och förhindra de människorättskränkningar som brottet innebär?

Jag har valt att titta på just denna fråga eftersom det utan en enhetlig accepterad definition och uppfattning om vad människohandel innebär, inte går att fokusera på att åtgärda brottet. Det är extremt viktigt och själva byggstenen i förebyggandet och motverkandet av ett problemkomplex att veta vad det innebär. Trafficking är dessutom ett transnationellt brott vilket innebär att det blir ännu viktigare att inrätta en universell konsensus. Världen är väl medveten om att det för att kunna motverka trafficking effektivt därför krävs ett samarbete stater emellan. Men frånvaron av en globalt accepterad definition borttar fokus från själva brottsbekämpningen eftersom det uppstår en stor förvirring om hur brottet ska motverkas då stater inte är överens om begreppsbenämningen. Därför har jag som syfte att ta reda på vad denna schism om olika tolkningar innebär för att förebygga och förhindra de människorättskränkningar som trafficking utgör. För att uppnå detta ska jag undersöka traffickingdefinitionens historia, vilket är viktigt för att få en helhetsbild över problemkomplexet, och hur det ser ut idag med den världsliga uppfattningen om vad människohandel innebär. Efter denna undersökning kommer jag att utifrån mina teorier och FN:s, EU:s samt Asiens definieringar redogöra för min uppfattning om vad trafficking är och vilka mänskliga rättigheter brottet är oförenligt med. Detta för att slutligen kunna svara på min frågeställning om vad olika definieringar innebär då det handlar om att motverka handel med människor – en av vår tids största rättighetskränkningar.

1.3 Metod och material

Som kommer vara väl förstått efter min redovisning och resultatundersökning är människohandel ett väldigt komplext problem som utan en enhetlig definition blir ännu mer problematiskt. Därför består min uppsats av en begreppsanalys av de olika avgränsningar trafficking har fått av inflytelserika och betydelsefulla aktörer i avseendet förebyggnad och förhindring av det transnationella problem som trafficking utgör. Anledningen till att jag har valt denna metod är på grund av dess uppenbara koppling till min frågeställning. För att kunna genomföra detta består mitt primärmaterial av de opinionsbildande aktörernas konventioner, traktat och överenskommelser som behandlar

människohandel. Min uppsats riktar sig på så sätt åt de ställningstaganden av trafficking som tas av FN, EU, ASEAN och SAARC, vilka fungerar som det mest nödvändiga underlaget för att kunna svara på min frågeställning. Min avsikt med denna uppsats är att på ett systematiskt sätt kunna ge en helhetsbild över vilket problemkomplex som trafficking och frånvaron av en internationell konsensus utgör för möjligheten att motverka brottet. Därför redogör jag först för bakgrunden och den historiska utvecklingen av en definition vilken ligger till underlag för hur organisationer avgränsar trafficking idag. Något som jag även utgått mycket ifrån vad gäller mitt material är ”the International Law of Human Trafficking” – en bok skriven av Anne T. Gallagher som behandlar vissa delar av min frågeställning mycket väl.

Utöver detta kommer begreppsanalysen även att inrikta sig på den andra viktiga komponenten för att få en helhetsbild över vad trafficking innebär: om det är en nutida form av slaveri och utgör ett brott mot mänskligheten. Syftet med detta är att till slut kunna redovisa ett sammanfattande intryck av vilka begrepp och definitioner som ingår i trafficking. Eftersom det fortfarande inte står klart heller om dessa teorier är samstämmiga med trafficking, har jag som avsikt i min begreppsanalys att behandla dessa i relation till de definitioner som ges av mellanstatliga organisationer. Som material för detta har jag använt mig av olika vetenskapliga artiklar vilka behandlar teorierna om trafficking som en nutida form av slaveri samt som ett brott mot mänskligheten. Jag har även utgått från FN:s konvention om slaveri samt Romstadgans förhållningssätt till brott mot mänskligheten och vad som ingår i dess jurisdiktion. På så sätt utgör även mina teorier en del av materialet. För att hålla mig kritisk till dessa har jag anlagt en motbevisande teori som jag även diskuterar. Slutligen kommer min metod, mitt material och mina teorier att behandlas i en resultatundersökning där jag försöker utreda begreppet ”trafficking” samt förklara hur uteblivelsen av en internationell konsensus försvårar utförbarheten av en effektiv åtgärddning av människohandel och de mänskliga rättigheter som brottet strider mot.

1.4 Bakgrund och problemdiskussion

Hela 1900-talet var en period då stater försökte komma överens och frambringa en etablerad förklaring av vad begreppet trafficking innebär. Enda fram till inrättningen av trafficking-protokollet vilket innehåller den mest internationella erkända definiering av konceptet trafficking som finns idag, förhandlade stater med varandra för att komma fram till en enad begreppsförklaring. Men trots en tillkommen slutsats fortsätts det att tvistas om vad handel med människor egentligen är, vilket brott det handlar om samt vad som innefattas i förklaringen. Denna oenighet mellan internationella, statliga och icke-statliga organisationer leder till en förvirring om trafficking som begrepp och hejdar den utveckling som det istället borde satsas mest på – vad som ska göras för att motverka detta omänskliga

brott⁶. Omvärldens kontakt med internationella överenskommelser kan spåras enda tillbaka till 1904, vid uppkomsten till ”International Agreement for the Suppression of the White Slave Traffic”, det första fördraget som på grund av omoraliska syften ämnade förbjuda en handel av kvinnor och flickor⁷. Därefter var nästa stora framsteg i riktningen att kriminalisera akten trafficking i ”International Convention for the Suppression of the Traffic in Women and Children” som grundades 1921⁸ samt det tolv år senare fördraget ”International Convention for the Suppression of the Traffic in Woman of Full Age”⁹. Dessa innehöll inga preciseringar av vad människohandel innebar, men yttrade däremot oroligheter över både organiserade akter samt förflyttning av kvinnor och flickor för ett sexuellt syfte. I åtgärdsväg uppmanar fördragen endast att de som var part skulle straffa, enligt bredden av brottet, de människor som missbrukar sin makt genom att sexuellt utnyttja kvinnor för prostitution¹⁰.

Ämnet statsskyldighet var med andra ord inget som dessa konventioner direkt berörde, och det var inte förrän FN framtog ”the Convention for the Suppression of Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others” år 1949 som frågan om statsansvar för första gången förekom. Denna konvention, som fram till uppkomsten av trafficking-protokollet utgjorde primärmaterialet för trafficking, uppmanar stater att straffa personer som illegalt bortför personer för ändamålet prostitution eller som utnyttjar sexhandel av en annan person. På så sätt menar den att stater har en skyldighet att förhindra existensen av trafficking¹¹. Dess svaga redogörelse om förhandling och avsikt i samband med förordets breda definition av handel med människor för sexuella ändamål, erbjuder ingen större förståelse över vad konventionen siktar att uppnå. Endast genom de grunder länder uppmanas straffa¹² går det att avläsa konventionens inriktning på människohandel som själva handlingen vilken leder till trafficking, och som slutligen resulterar i ett utnyttjande för sexuella syften. Den oskrivna definitionen i konventionen blir förmodligen således trafficking som en olaga förflyttning av människor till gynning av sexindustrin. Med andra ord uppfattades trafficking ha en koppling enbart till prostitution, och det enda konkreta som erbjuds för att motverka detta är att straffa personer som på något sätt är involverade i upprätthållandet av bordeller¹³.

⁶ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.4

⁷ United Nations, International Agreement for the Suppression of the ”White Slave Traffic”, 4 May 1910, 30 UNTS 23

⁸ United Nations, International Convention for the Suppression of the Traffic in Women and Children, 30 September 1921, 53 UNTS 39

⁹ United Nations, International Convention for the Suppression of the Traffic in Woman of Full Age, 11 October 1933, 53 UNTS 49

¹⁰ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.14

¹¹ United Nations, Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others, 2 December 1949, 96 UNTS 273, art1

¹² Ibid, art.2

¹³ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.14-15

Trots etableringen av denna konvention fortsatte trafficking att vara ett relativt lågmålt objekt på den internationella agendan. Slutet av 1900-talet representerar dock en tid då problemet med människohandel kom att expandera och bli intressant både nationellt och internationellt. Debatter om olika åsikter av vad problemet innebar eskalerade på grund av dess förbindelse till prostitution då det rådde en världsomfattande brist på ett juridiskt ramverk för att hejda den sexuella utnyttningen av kvinnor. Det började samlas uppmärksamhet kring trafficking som ett växande transnationellt problem med ett stort behov av att motarbetas¹⁴. Dessutom fick man upp ögonen för problemets liknelse med andra redan etablerade fenomen såsom människosmuggling och flyktingströmmar, vilket skapade en enighet om att trafficking, för att det skulle kunna arbetas med åtgärdandet av problemet, behövde en begreppsdefinition. Exempel på de områden som diskussionen låg kring är om det var själva processen av den illegala förflyttningen eller resultatet av den som preciserade trafficking, om det tvunget behövde vara kopplat till sexuella syften och vida det endast var kvinnor som kunde drabbas¹⁵.

Även mellanstatliga organisationer i Europa började under 1990-talet aktivt engagera sig i debatten om problemformuleringen av trafficking. Då Europaparlamentet valde att avvika från den någorlunda gemensamma förståelsen att trafficking var begränsat till kvinnor för sexindustrin¹⁶ medan Europeiska Unionen höll sig till tidigare diskussion, rådde det inte heller här någon enighet om vad detta nu omstridda brott egentligen betydde. Diskursen återfanns även i USA som har haft stor inverkan på den internationella sämjan om trafficking när de i sin ”Victims of Trafficking and Violence Protection Act” kom nära det som FN till sist beslutade sig för – att trafficking syftar både till sexhandel samt förflyttning av människor för ändamål såsom betjäning, skuldslaveri eller träldom¹⁷. 1900-talets debatt och utveckling om det växande problemet av handel med människor övergick således till tvåtusenålet och med det uppkom även FN:s trafficking-protokoll som innehåller dagens mest presumerade begreppsförklaring. Men problemet återstår: att FN drar en slutgiltig begreppsförklaring behöver inte betyda att andra organisationer och stater samtycker, inkorporerar och tolkar på samma sätt¹⁸.

¹⁴ Ibid, s.16

¹⁵ Ibid, s.17

¹⁶ Ibid, s.21

¹⁷ United States of America, Victims of Trafficking and Violence Protection Act, 28 October 2000, 22 USC 7101, b(3, 4)

¹⁸ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.23

2.1 Perspektiv på trafficking

I enlighet med mitt syfte och min metod kommer jag att använda mig av två teorier som är nödvändiga för att kunna svara på min frågeställning. Anledningen till att jag har valt just dessa teorier är eftersom de innehåller föreställningar och filosofier som är grundläggande i begreppsdefinitionen av människohandel. Teorin om trafficking som en nutida form av slaveri ingår i förståelsen av human trafficking medan teorin om brott mot mänskligheten syftar mer på ett ställningstagande, men båda utgör viktiga delar för att kunna uppnå mitt syfte. Valet att inte låta dessa teorier framträda i empirin utan endast i resultatundersökningen förklaras genom att jag vill låta de olika teserna tala för sig själva för att sedan istället jämföra de olika åsikterna med varandra.

2.2 Teori: trafficking som en nutida form av slaveri

I resultatundersökningen av begreppsdefinitionen av trafficking kommer jag dels att utgå ifrån denna teori, detta eftersom människohandel och slaveri har många gemensamma faktorer då båda förekomsterna involverar förflyttning av människor för ändamålet av utnyttjning för exempelvis sex eller tvångsarbete. Trafficking benämns ofta som ”the modern form of slavery” på grund av dess likhet med slaveriets sökande av kontroll över och minimalisering av en människas självständighet samt de människorättskränkningar båda brotten utgör¹⁹. Det finns dock två stora skillnader mellan slaveri och människohandel: jus cogens och erga omnes. Den förra syftar på att slaveri är ett brott som gäller alla stater, oavsett ratificeringsstatus, samt att den inte går att göra undantag ifrån. Erga omnes betyder att alla stater måste vidta åtgärder mot en stat som gjort sig skyldig till brottet i fråga. Eftersom dessa regler gäller slaveri men inte trafficking blir frågan om det är möjligt för teorin ”trafficking as a modern form of slavery” att inkludera människohandel, vilket i så fall skulle betyda att detta brott styrs under samma regler som slaveri, eller om det är två olika förbrytelser²⁰.

Slaveri är en äldre term än trafficking och syftar på ”the status or condition of a person over whom any or all of the powers attaching to the right of ownership are exercised”, såsom det tituleras i FN:s konvention om avskaffande av slaveri²¹. Slavhandel omfattar enligt konventionen som uppkom 1926 alla handlingar och all involvering i akter som avser att reducera en person till slav, såsom fångst, inköp, försäljning eller transporter²². Av detta kan slutsatsen dras att de avgörande kännetecknena av slaveri är, för att nå ekonomisk vinning, en offentlig kontroll baserad på förtryck, hot, arbetskraftsstöld av en annan person samt en brist på ersättning förutom just precis det som krävs för

¹⁹ Ibid, s.177

²⁰ Diakonia. Människor som förändrar världen. *Enkel guide till internationell humanitär rätt i det ockuperade palestinska territoriet (oPt): Humanitär rätt*, 2008-04-23, <http://www.diakonia.se/sa/node.asp?node=2356>, 2012-05-03

²¹ United Nations, Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institution and Practices Similar to Slavery, 7 September 1956, 266 UNTS 3, art.1

²² Ibid, art.2

att överleva²³. Slaveri är idag en term som är förbjuden i många olika och högst grundläggande människorättstraktat. Både UDHR och ICCPR stipulerar att slaveri, trälldom/tjänande och slavhandel är förbjudet och att ingen människa ska hållas fången inom detta²⁴

Dagens människohandel har stora liknelser med denna definition av slavhandel, speciellt fyra processer: skuldslaveri, falskt kontrakt, kedjeslaveri samt krigsslaveri. Traffickingbrottet skuldslaveri kan ingå inom ramarna för slaveri eftersom det handlar om att säkra sitt lån av pengar till en person, genom att binda upp personen i fråga genom jobb. En människa förslavas på så sätt eftersom den tillhör en annan person och inte kan bli fri förrän man har arbetat av sin skuld – en skuld vars förpliktelser oftast är ”open-ended”. Falskt kontrakt innebär att genom felaktiga avtal erbjuda en annan person ett jobb med syfte att exploatera denna för slaveri. När personen väl är förflyttad tvingas den att leva och tvångsarbета under slavliknande förhållande, samtidigt som den hålls fångslad. Då en person föds utan fri vilja, fångas eller säljs till ett liv med permanent slaveri kallas detta för kedjeslaveri, vilken är den form som är mest lik regelfästat slaveri, men också den minst förekommande. Krigsslaveri innebär att barn utnyttjas genom krig till att bli barnsoldater, i utbyte mot att deras föräldrar får belöning såsom exempelvis mat²⁵.

Teorin anspelar på att eftersom den gamla formen och definieringen av slaveri innebär ägande, dominering och exploatering av människor kan även nutida former av människohandel involveras, eftersom även de handlar om innehavande, makt och utnyttjning. Att det inte alltid är så uppenbart att trafficking är lika med slavhandel förklaras på grund av att det oftast gömmer sig i andra former av kategorin ”människohandel”, eftersom inte alla händelser som resulterar i trafficking också utgör en slavhandel²⁶. Enligt det faktum att ”the powers attaching to the right of ownership” samt att de olika formerna av slaveri aldrig vidareförklarades, skulle trafficking i sin begreppsbenämning kunna klassas som slaveri. Detta skulle betyda att brottet ingår i både slaveridefinitionen och erga omnes samt jus cogens, vilket gör att trafficking inte behöver en egen avgränsning²⁷. Som en slutsats innebär denna uppfattning att slaveri är oberoende av befintligheten av en juridisk äganderätt och ställningen ”människa vs. ting” och kan därför äga rum trots att en sådan total avhumanisering inte finns. Detta såvida de egenskaper som utgör rätten om en juridisk äganderätt kan brukas och även att de faktiskt

²³ Lusk, Mark & Lucas, Faith. *Journal of Comparative Social Welfare. The challenge of human trafficking and contemporary slavery*. Volume 25, Issue 1, 2009. El Paso: The University of Texas, 2008, s. 52

²⁴ United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art.4 samt United Nations, International Covenant on Civil and Political Rights, 16 December 1966, 999 UNTS 171, art.8

²⁵ Lusk, Mark & Lucas, Faith. *Journal of Comparative Social Welfare. The challenge of human trafficking and contemporary slavery*. Volume 25, Issue 1, 2009. El Paso: The University of Texas, 2008, s. 50

²⁶ Wong, H. Wendy. *Is Trafficking Slavery? Anti-Slavery International in the Twenty-first Century*. Springer Science Business Media B.V. Toronto: University of Toronto, 2010, s. 316

²⁷ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.179

tillämpas. Med andra ord kan trafficking komma att bli slaveri om de egenskaper som leder till i slaveri fortsätter att brukas efter handlingen som resulterar i trafficking är avklarad. Därför är det inte endast en egenskap, såsom ägande och uppfattningen att en slav är ett ting, utan flera olika situationer och kvaliteter som förklarar om ett slaveri existerar²⁸.

Motsatsen säger dock att definitionen i trafficking-protokollet inte lämnar rum för möjligheten att trafficking är en form av slaveri. Att sexuellt utnyttjande och tvångsarbete, de två vanligaste syftena för trafficking, dessutom är separat avgränsade från slaveri tyder på att de är två skiljaktiga fenomen²⁹. Denna antites menar att den internationella förklaringen av just begreppet ”slaveri” betonar måttet av ställningen ägare och slav. Slaveri är att äga en annan människa och därför kommer trafficking, i sin definiering som just förflyttning för att utnyttja människor, aldrig kunna utgöra ett slaveri såvida det inte handlar om att vara i besittning av en annan människa. En slav ses mer som ett djur än som en människa vilket innebär att människan är avhumaniserad och inte har sina grundläggande fundamentala mänskliga rättigheter tillgodosedda. Visserligen är skillnaden mellan slaveri och trafficking liten, men motsatsen punkterar ändå den skillnad som finns då det förra handlar om en total avhumanisering i jämförelse med det senare att vara ofri under en viss tidsperiod³⁰.

2.3 Teori: trafficking som ett brott mot mänskligheten

Anledningen till varför jag har valt att också anlägga denna teori är både på grund av dess koppling till slaveri, erga omnes och jus cogens, men också eftersom det i väldigt många diskurser förekommer just en sådan här teori. Jag kommer därför att dels sätta mina två teorier i relation till varandra, men ”trafficking som ett brott mot mänskligheten” kommer jag även att jämföra med de definieringar av människohandel som ges av FN, EU, ASEAN och SAARC. Här kommer jag inte att anlägga en motsatsteori eftersom detta mer är en fråga om ställningstagande. Enligt ICC-stadgan preciseras brott mot mänskligheten som ”any of the following acts when committed as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population, with knowledge of the attack”, vilket syftar på akter som kränker våra fundamentala mänskliga rättigheter. Några av de inkluderande akterna är exempelvis förslavning, tvångsförflyttning, frihetsberövning eller annan inskränkning av folkrättsliga regler genom fångslände, sexuellt slaveri och påtvingad prostitution. Dessa är närbesläktade och kan kopplas till både trafficking och slaveri³¹. Det klargörs även att förbrytelsen kan begås av en stat, men

²⁸ Ibid, s.183

²⁹ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.3(a)

³⁰ Wong, H. Wendy. *Is Trafficking Slavery? Anti-Slavery International in the Twenty-first Century*. Springer Science Business Media B.V. Toronto: University of Toronto, 2010, s. 316

³¹ Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998, UN Doc. A/CONF.183/9*(1998), art 7.1

också av en organiserad grupp, vilket gör att det redan här på grund av att människohandelsbrott oftast utförs av organiserade grupper går att se stora liknelser mellan trafficking och brott mot mänskligheten.

Vidare utvecklas begreppet ”förslavning” som äganderätten över en annan person, eller liknande omständigheter där även handel med människor är inräknat,³² vilket är snarlikt den definiering som ges i trafficking-protokollet. På grund av detta samt att trafficking kan kallas slaveri då det inkluderar något mer än endast transporterering och då förövarna fortsätter att utnyttja sina offer, kan man som redovisat i förra teorin dra slutsatsen att trafficking är lika med slaveri om äganderätten över människan i fråga fortsätter även efter förflyttningen av denne är klar³³. Då ”handel med människor” inkluderas i begreppet ”förslavning”, som utgör ett brott mot mänskligheten, resulterar detta i teorin om Romstadgans definition av trafficking som slaveri, och av den orsaken också som ett brott mot mänskligheten. Vidare har de akter som finns utskrivna under vad som vållar slaveri alla den gemensamma grunden att reducera en människa till ett ting eftersom de handlar om en offentlig kontroll över en annan person, vilket också är karaktäristiskt i den förklaring av människohandel som ges i trafficking-protokollet. Detta betyder att om trafficking är en form av slaveri, utgör och inkluderas illdådet även i den avgränsning av brott mot mänskligheten som ICC stipulerar. Om detta är fallet har alla stater som skyldighet att kriminalisera och utkräva ansvar från personer involverade i människohandel, eftersom detta är statsansvaret både för slaveri samt brott mot mänskligheten³⁴.

Det räcker dock inte med konstaterandet att trafficking som en modern form av slaveri är ett brott mot mänskligheten, utan ytterligare grunder där praxis inte uppnår slaveri måste säkras innan en sådan slutsats kan dras. Och människohandel kan falla under andra akter än förslavning i Romstadgans bestämning av brott mot mänskligheten, såsom exempelvis tvångsförflyttning³⁵. Detta fenomen förklaras som transporterering av personer från det område de lagligen befinner sig till ett område de inte har en juridisk grund att stanna på. Vad viktigare är, som tidigare punkterat, att ett sådant brott behöver inte begås av en statsmakt utan kan genomföras av icke-statliga aktörer, vilket oftast är vad människohandlare utgör³⁶. Vid en jämförelse mellan definieringen av ”brott mot mänskligheten” och ”trafficking” går det lätt att urskilja andra liknelser, eftersom att flera av de handlingar som resulterar i

³² Ibid, art. 2(c)

³³ Obokata, Tom. *The International and Comparative Law Quarterly. Trafficking of Human Beings as a Crime against Humanity: Some Implications for the International Legal System*. Vol. 54, No. 2, New York: Cambridge University Press, 2005, s. 449

³⁴ Pocar, Fausto. *Measuring Human Trafficking. Human Trafficking: A Crime Against Humanity*, 2007, s.10

³⁵ Obokata, Tom. *The International and Comparative Law Quarterly. Trafficking of Human Beings as a Crime against Humanity: Some Implications for the International Legal System*. Vol. 54, No. 2, New York: Cambridge University Press, 2005, s. 450

³⁶ Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998, UN Doc. A/CONF.183/9*(1998), art.7

människohandel också ingår i de situationer som utgör en systematisk organiserad attack. För att resonera vidare på samma spår kan trafficking även inkluderas i ”other inhumane acts”, som inte är vidaredefinierat men som avsiktligt måste orsaka en stor lidelse eller ha förödande konsekvenser för den fysiska, psykiska eller mentala hälsan³⁷.

Ett brott mot mänskligheten måste uppfylla två högst visentliga krav för att kunna klassas som detta. För det första måste handlingen begås på ett systematiskt och utbrett sätt vilket innebär att brottet måste utföras enligt en förutfattad politik – man måste ha en vetskap om attacken och dess konsekvenser, och den måste utgöra en ”misshandel” mot civilbefolkningen³⁸. Att attacken ska vara utbedd syftar på att den måste innehålla en stor offerskala. Handlingarna måste alltså riktas mot ett stort antal offer och vara antingen den sammanlagda effekten av upprepade människorättskränkningar, eller påföljden av en singular handling med förödande konsekvenser³⁹. För det andra är det tvunget att ett brott mot mänskligheten utförs av en stat eller en organisation⁴⁰. Vidare måste den innehålla några av de handlingar utsatta i Romstadgan⁴¹.

Enligt detta koncept är det mycket rimligt att trafficking utgör ett brott mot mänskligheten. Det är ett mycket utbrett brott med många offer som påverkar alla länder, och systematiken är synlig genom att människohandeln utförs av en organiserad grupps plan. Dessutom säger trafficking-protokollet att människohandlare borde ha vetskap om dess påverkan på civilbefolkningen. Trafficking utförs för ekonomisk vinning vilket motsvarar det faktum att brott mot mänskligheten kan göras av personliga motiv för en egen vinning. Slutsatsen är att teorin trafficking som ett brott mot mänskligheten är mycket välbevisad. Viktigt att notera vad gäller parallellen till slaveri är dock att inte alla människohandelsfall behöver utgöra en form av slaveri, utan istället kan hamna under andra typer av brott mot mänskligheten såsom tvångsförflyttning eller andra omänskliga handlingar⁴².

³⁷ Ibid, art. 7(1)

³⁸ Ibid, art. 18(3)

³⁹ Ibid, art. 18(4)

⁴⁰ Ibid, art. 18(5)

⁴¹ Ibid, art. 1

⁴² Obokata, Tom. *The International and Comparative Law Quarterly. Trafficking of Human Beings as a Crime against Humanity: Some Implications for the International Legal System*. Vol. 54, No. 2, New York: Cambridge University Press, 2005, s.453

3.1 Empiri

I denna del behandlar jag mitt primärmaterial som utgörs av olika konventioner, traktat och överenskommelser stadgade av de organisationer jag valt att granska. Detta utförs genom mitt metodval av begreppsanalys som är visentlig för att kunna svara på frågeställningen. I detta kapitel har jag valt att inte låta mina teorier framträdas eftersom jag istället i min resultatundersökning kommer jämföra dem i relation till de definieringar som nu kommer undersökas. Detta skapar en bättre förståelse av den bild av trafficking som finns idag.

3.2.1 FN:s roll

Förenta Nationernas huvuduppgift är att upprätthålla och garantera internationell fred och säkerhet. I arbetet mot att eliminera hot mot fred- och säkerheten och att lösa världsomfattande kontroverser ingår en uppgift att utveckla vänskapliga relationer mellan länder och att vid globala tvister åstadkomma en samverkan nationer emellan för att alla ska få sina mänskliga rättigheter och grundläggande friheter tillgodosedda⁴³. För att leva upp till detta tar FN fram konventioner till syfte att ingå avtal mellan länder och på så sätt förbinda dem till de utsatta principerna, samt diskuterar fram konkreta åtgärder som de anslutna länderna begärs eller uppmanas följa. År 2000 togs en konvention mot organiserad kriminell brottslighet fram, även kallad Palermokonventionen, med ett tilläggsprotokoll för trafficking av människor, speciellt kvinnor och barn. Det finns även en särskild rapportör för människohandel med speciell expertis på just det området samt ”ett globalt program mot trafficking av människor” och dessutom ingår en ökning av brottsbekämpning mot förbrytelser av transnationell karaktär i FN:s millenniumdeklaration⁴⁴.

3.2.2 Konventionen om transnationell organiserad brottslighet

År 2000 skapades ”the Organized Crime Convention” som ett globalt gemensamt instrument i kampen mot det transnationella problemet trafficking. Denna innehåller ett tilläggsprotokoll om trafficking, vilket kom att bli det mest positiva framsteg som FN tagit i sin bekämpning av människohandel. Konventionen beskriver traffickingen som ”the most egregious violation of human rights that the United Nations now confronts” och förklarar på så sätt själva målet med konventionen – behovet av att ge ett globalt gensvar och bekämpa detta utbredda problem. Själva grundelementen ligger i kravet på stater att kriminalisera trafficking och att samarbeta med varandra. Dessa två komponenter tros vara kärnan för att förhindra och övervinna trafficking⁴⁵. Ett flertal artiklar berör ämnet

⁴³ United Nations, Charter of the United Nations, 24 October 1945, 1 UNTS XVI, art. 1

⁴⁴ FN-förbundet. UNA SWEDEN. *Vad gör FN mot trafficking?*, 2008, <http://www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/vad-gor-fn-mot-trafficking/>, 2012-04-15

⁴⁵ United Nations, Convention against Transnational Organized Crime, 15 December 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, preamble

”kriminalisering” och uppmaningen till stater att olagligförklara och straffa dem som bryter mot lagen är därför uppenbart. Tillämpningsområdet innefattar kriminalisering av deltagande i en organiserad kriminell grupp⁴⁶, kriminalisering av pengatvättning⁴⁷, kriminalisering av korruption⁴⁸ samt kriminalisering av rättviseförhinder⁴⁹. Brottet måste vara av transnationell karaktär och ske över gränser, eller beröra mer än ett land, samt innehålla en organiserad kriminell grupp och bli klassat som ett ”seriöst brott”⁵⁰ enligt de utsatta kriterierna i artikel två⁵¹.

Även många medel för stater att utöka och effektivisera sitt samarbete uttrycks. Eftersom konventionen behandlar transnationella brott är samverkan mellan olika stater en visentlig komponent i arbetet mot trafficking, vilket tidigare inte fungerat särskilt bra. Därför uppmanas stater att göra sina inhemska rättsliga och administrativa system konsekventa med varandra genom exempelvis införande av informationskanaler för att snabbt kunna upplysa varandra om viktiga nyheter, genomföra undersökningar om igenkänning, uppehållsort, aktiviteter samt rörelsen av vinst och egendom. Genom att ingå bilaterala eller multilaterala avtal med varandra kan stater på så sätt upprätthålla ett mer effektivt arbete i en gemensam bekämpning mot trafficking⁵². Insamling, utbytning och analysering av organiserad brottslighet underlättar att stadga trender och omständigheter vilket skapar gynnsammare förutsättningar för en minskad transnationell brottslighet⁵³. Förutom kompanjonskap stater emellan behandlar konventionen också åtgärden att stater i sin brottsbekämpning ska skapa länkar till personer som verkar, eller har verkat i, organiserade kriminella grupper. Dessa kan på så sätt dela med sig av meningsfull information om exempelvis identifiering, lokalisering, komposition, struktur och övergrepp som är kopplat till gruppen. Syftet med detta är för att beröva den organiserade gruppen av sina resurser samt kapa dess vinning⁵⁴.

3.2.3 Trafficking-protokollet

Med tanke på hela 1900-talets debatt och misslyckande om en enig traffickingdefinition blev den slutgiltiga begreppsförklaringen i tvåtusentalets och det som kom att kallas trafficking-protokollet en mycket svår process för FN att genomföra. Detta var menat att bli en internationell överenskommen konsensus och förhandlingarna skulle äntligen åstadkomma något som alla organisationer kunde luta sig tillbaka på. Visserligen kom det på många sätt och vis också att bli så, men ändå är det inte många

⁴⁶ Ibid, art.5

⁴⁷ Ibid, art.6

⁴⁸ Ibid, art.8

⁴⁹ Ibid, art.23

⁵⁰ Ibid, art.3(1)

⁵¹ Ibid, art.2

⁵² Ibid, art.27

⁵³ Ibid, art.28

⁵⁴ Ibid, art.26

instrument som berör trafficking vars definition har en samstämmighet med trafficking-protokollet. Bara för att en internationell förklaring etableras betyder inte detta att alla kontroverser om definitionen tar stopp⁵⁵. I detta tilläggsprotokoll till ”Konventionen om transnationell organiserad brottslighet” tillkännages det stora behovet av en övergripande internationell strategi innehållande faktiska insättningar för att kunna ha en möjlighet att förebygga och bekämpa handel med människor. För att målet om att kunna straffa människohandlare och skydda dess offer är det viktigt att alla ursprungs-, transit-, och destinationsländer har ett gemensamt ramverk av principer att utgå ifrån. När trafficking-protokollet uppkom fanns det inga andra internationella redskap som behandlade alla aspekter av människohandel, vilket är syftet att tillsammans med en beskyddning av universella mänskliga rättigheter uppnå med detta protokoll⁵⁶.

Ett av problemen som uppkom i förloppet att skapa protokollet var huruvida människohandel och människosmuggling var två delar av samma brott, eller om de skiljde sig och på så sätt behövde olika redogörelser. Efter överläggningar beslutades det att de två brotten var just två brott, förvisso med liknelser men ändå med desto mer skiljaktigheter, och denna etablering har därefter de flesta stater accepterat⁵⁷. Den andra svårigheten som dök upp var om fördraget endast skulle handla om kvinnor och barn eller involvera alla människor, där den slutgiltiga formuleringen blev trafficking av alla personer med speciellt fokus på kvinnor och barn⁵⁸. Ett stort dilemma var att komma fram till själva syftet med protokollet. Den tillsatta kommittén bestämde sig för att inte enbart avgränsa trafficking till de tidigare åsikterna om länken till prostitution och sexindustrin, utan att även inkludera utnyttjande såsom tvångsarbete, skuldlaveri samt tvångsäktenskap. Dessutom dryftades det om ämnet ”medgivande” vilket framkom var ovidkommande i de fall där något av de utsatta metoderna i protokollet brukas, vilket reflekterar människorättsståndpunkten att man kan berövas sin personliga frihet oberoende av samtycke eller inte⁵⁹.

Redogörelsen för syftet blev följande tre inriktningar: ”to prevent and combat trafficking in person, paying particular attention to woman and children”, ”to protect and assist the victims of such trafficking, with full respect to human rights” och ”to promote cooperation among States Parties in

⁵⁵ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.25

⁵⁶ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, preamble

⁵⁷ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.25

⁵⁸ Ibid, s.26

⁵⁹ Ibid, s.27

order to meet those objectives”⁶⁰. Själva definitionen av trafficking kom även den att innehålla tre delmål som alla måste uppfyllas för att räknas som människohandel. Först själva handlingen – rekrytering, transporter, överföring, inhysning eller mottagande av personer – och därefter de vidtagna åtgärderna för att få kontroll över personen i fråga som involverar hot, tvång, bortförande, bedrägeri, oärlighet, maktmissbruk, utnyttjande av en sårbar situation samt bortgivande eller mottagande av betalning. Handlingen och åtgärderna behöver även vara för ett syfte av exploatering såsom prostitution eller annan sexuell utnyttjning, tvångsarbete, slaveri och slavliknande förhållande, betjäning samt avlägsnande av organ⁶¹.

Tillämpningen ska ske på de områden som har med förebyggning, utredning och lagföring att göra. Protokollerna ska skydda de offer som blivit utsatta för människohandel och gäller de brott som är av gränsöverskridande karaktär samt innehåller en organiserad kriminell grupp⁶². För att kunna genomföra detta krävs det att alla stater som är part till konventionen vidtar nödvändiga åtgärder. Det första steget för att realisera detta är att stifta lagar som kriminaliserar handel med människor i enlighet med hur det definieras, och som straffar de personer som uppsåtligt begår de brott som anges. Jurisdiktionen ska även inkludera de personer som anordnar eller beordrar andra att begå förbrytelsen, men också de som endast agerar medbrottslingar. Länderna ska i sin nationella lagstiftning tillta lagstiftningsmetoder i samstämmighet med Konventionen om transnationell organiserad brottslighet⁶³. Eftersom protokollet även antar ett människorättsperspektiv i bestämmelsen om skydd av offrens mänskliga rättigheter, uppmanar den stater att genom antagning av lagar och metoder skydda bland annat individens privatliv och identitet⁶⁴.

De lite mer konkreta åtgärder som föreslås för att förebygga och bekämpa trafficking och dess offer, samt motverka ”revictimization”, är inrättningen av en generell politik och program innehållande efterforskning, upplysning, massmediekampanjer samt sociala och ekonomiska initiativ. Dessa bör fastställas med antingen bilateralt eller multilateralt samarbete tillsammans med icke-statliga organisationer och andra lämpliga inrättningar som hanterar människohandel. Vidare ska insatserna försöka hejda de förhållanden, såsom fattigdom, underutveckling och avsaknad av möjligheter, vilka underlättar för en människohandel. I samband med detta ingår även att främja de förhållanden, såsom

⁶⁰ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.2

⁶¹ Ibid, art.3(a)

⁶² Ibid, art.4

⁶³ Ibid, art.5

⁶⁴ Ibid, art.6

utbildning samt sociala och kulturella tillstånd, eftersom detta minskar efterfrågan på exploatering vilket vidareleder till den trafficking som målet är att bekämpa⁶⁵

3.3.1 EU:s roll

För den Europeiska Unionen står mänskliga rättigheter högt uppe på prioriteringslistan. Deras ansträngningar för att aktivt bekämpa människohandel utgår därför från ett människorättsperspektiv där fokus ligger på preventiva åtgärder, skydd av offer samt lagföring av förövare. EU tar på så sätt, med alla dessa fokuseringsområden, liksom FN ett helhetsgrepp i sin anti-trafficking strategi där det viktigaste är att värna om de som blivit utsatta för trafficking samt att straffa förbrytarna som begått brottet. Förutom dess humanitära syn utgår EU även ifrån ett genderperspektiv för att främja jämställdhet mellan könen, vilket passar bra då de flesta som faller offer för trafficking är kvinnor och barn⁶⁶. EU:s första initiativ till att bekämpa trafficking var deras antagande av en gemensam åtgärd mot trafficking år 2007⁶⁷. Fyra år senare, precis innan FN framtog trafficking-protokollet, antog EU en rekommendation om trafficking där det definierades som laglig eller olaglig upphandling, transport eller migration av människor gjord av personer eller organisationer för ett syfte av sexuellt utnyttjande såsom hjälpmedel av våld, hot, bedrägeri, maktmissbruk eller exploatering av en sårbar situation⁶⁸. Denna fastställning visar att EU, precis innan den motsatta internationella definieringen av trafficking antogs, begränsade sitt koncept till människohandel för sexuellt utnyttjande endast utanför sitt ursprungsland⁶⁹.

3.3.2 Rambeslut om bekämpande av människohandel

Genom detta nya utslag av trafficking valde EU att upphäva det äldre ”joint action to combat trafficking in human beings and sexual exploitation of children” och på så sätt röra sig till en mer modernare begreppsbestämning. De första förslagen tyder dock på stora skillnader gentemot FN:s trafficking-protokoll, men genom en vidareutveckling av begreppet blev slutproduktionen till sist nästan identisk med den avgränsning som FN beslutade sig för. Generellt kan detta direktiv med sin lite bredare definition ses som en utökning av FN:s protokoll⁷⁰. I förordet av rambeslutet betonas kopplingen till trafficking-protokollet som en evolution i ett gemensamt arbete mot människohandel, men också behovet av ett komplement från EU. Detta behövs för att ge EU:s medlemsstater en

⁶⁵ Ibid, art.9

⁶⁶ European Union, European Commission Home Affairs. *Trafficking of human beings: a modern form of slavery*, 2011, http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/crime/crime_human_trafficking_en.htm, 2012-04-19

⁶⁷ European Union, Joint action to combat trafficking in human beings and sexual exploitation of children, 24 Februari 1997, Joint Action 97/154/JHA

⁶⁸ Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation No. R (2000) 11 of the Committee of Ministers to member states on action against trafficking in human beings for the purpose of sexual exploitation, 2000-05-19

⁶⁹ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.22

⁷⁰ Ibid, s.44

gemensam definition och grund att stå på då trafficking av människor är en stor kränkning av fundamentala mänskliga rättigheter och värdighet, och är därför ett brott som verkligen behöver bekämpas⁷¹.

Trafficking förklaras som ett människohandelsbrott för både sexuell- och arbetskraftsexploatering och rambeslutet uppfodrar stater att straffbelägga tvångsledda, våldsamma, hotfulla och oärliga handlingar såsom rekrytering, transporter, transmission, inhysning, mottagning eller utbytning av myndighet över en annan människa. Utöver detta förbjuds även utnyttjande av personer i situationer där andra utvägar än trafficking inte är möjliga, samt utbetalningar och förmångivande för att få medgivande – vilket är irrelevant i ett traffickingfall – och kontroll över personen i fråga. Definitionen av trafficking är tillsynes nästan helt samstämmig med trafficking-protokollet, och det enda som egentligen skiljer sig åt är elementet som berör syftet där EU:s ramverk utökar, dock väldigt lite och juridiskt obetydligt, det sexuella utnyttjandet och helt utesluter förflyttning av organ⁷². Det enda egentliga som EU kritiserats för i sitt rambeslut var dess svaga skydd av offer, men arbetet tyder trots allt på att år 2002 utgjorde en positiv framåtskridning till en global konsensus om trafficking⁷³.

3.3.4 Konventionen om trafficking av människor

Rambeslutet resulterade i att EU tre år senare, som ett resultat av flera rekommendationer om dess behov, även uppförde en konvention om åtgärder mot trafficking av människor vars syfte var att bifoga värdefull vikt till andra internationella instrument mot trafficking⁷⁴. Denna sedvänja siktar inte på att ”tävla” med trafficking-protokollet och andra mellanstatliga överenskommelser, utan till att förbättra brottsbekämpningsverktygen och innehålla det som tidigare inte blivit uppmärksammat genom att behandla uteslutningar och tillkortakommanden. Som Anne T. Gallagher uttrycker det: ”in short, the European Trafficking Convention is defined, at least in part, by what the UN Trafficking Protocol is not”⁷⁵. Avgränsningen är exakt likadan som den i trafficking-protokollet: människohandel innebär att under vilseledande, hotfulla, våldsamma situationer, där maktmissbruk eller utsatthet kan utnyttjas genom lockelse av betalning/förmåner för att inkassera samtycke till kontroll över annan person, för ett syfte att exploatera, rekrytera, transportera, överföra, inhysa eller motta människor⁷⁶.

⁷¹ Council of Europe, Council Framework Decision on Combating Trafficking in Human Beings, 19 July 2002, Council Framework Decision 2002/629/JHA, preamble

⁷² Ibid, art. 1

⁷³ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.99

⁷⁴ Council of Europe, Convention on Action against Trafficking in Human Beings, 16 May 2005, CETS No. 197, preamble

⁷⁵ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.114

⁷⁶ Council of Europe, Convention on Action against Trafficking in Human Beings, 16 May 2005, CETS No. 197, art.4

Meningen med konventionen klarläggs i artikel 1 med att hejda och försöka övervinna människohandel, att försäkra en produktiv utredning och åtal i samband med att skydda offrens mänskliga rättigheter och assistera både dem samt vittnen genom ett väl utformat och omfattande ramverk av grundregler. Allt ska göras med ett genderperspektiv i åtanke och dessutom främja ett universellt samarbete om åtgärder mot trafficking av människor⁷⁷. EU:s prioritering av mänskliga rättigheter och jämställdhet mellan könen som mittpunkt är väl utsatt och behandlat i konventionen och deklarerats som en fast ståndpunkt redan i förordet⁷⁸. Traktatet utvidgar sig, i motsats till det förra rambeslutet, till alla former av trafficking, oberoende om det är en organiserad form eller inte, samt involverar brott som begås både inom och över gränser⁷⁹. Länge har detta verktyg setts som ett av EU:s viktigaste människorättstraktat och dessutom utgjort en förbättring av FN:s trafficking-protokoll. Dess fokus på skydd för offer och begäran av stater att kriminalisera, utreda samt åtala människohandelsbrott med mänskliga rättigheter som en tydlig och vital ståndpunkt representerar ett nytänkande i kampen mot trafficking⁸⁰.

3.3.5 Trafficking-direktivet

Trafficking-konventionen förblev EU:s främsta vapen mot människohandel i ungefär fem år. Tidig vår år 2010, som ett mål att ytterligare skärpa sin jurisdiktion och grantera effektiva åtal samt offren ett alltmer bättre skydd och stöd, lades dock ett förslag för ett nytt direktiv om trafficking fram. Detta som en ersättning för år 2002:s rambeslut och en påbyggnad till Palermokonventionen om organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll om trafficking. Anledningen till detta nya framtagande är eftersom rambeslutet inte blev tillräckligt tillämpat av medlemsstaterna. Implementering på distrikt såsom utredning och åtal, fokus på offer samt en vaksam övervakning av människohandel hade inte blivit tillräckligt behandlat. Därför behövdes en ny sedvänja som en konkret upphöjning av EU-regler. Direktivet har fem prioriteringsområden: straffrättsliga stadganden, lagföranden av gärningsmän, rättigheter och stöd för offren i lagenliga tillvägagångssätt, förebyggande åtgärder samt inspektion⁸¹

Grundreglerna i direktivet står för vad som minst behövs göras av medlemsstaterna i prioriteringsområdena för att uppfylla sitt åtagande. Utifrån ett könsneutralt synsätt lanseras nya

⁷⁷ Ibid, art. 1

⁷⁸ Ibid, preamble

⁷⁹ Ibid, art. 2

⁸⁰ Ibid, Chapter III – Measures to protect and promote the rights of victims, guaranteeing gender equality

⁸¹ European Union, Press Releases. *Proposal for a Directive on preventing and combating trafficking in human beings and protecting victims, repealing Framework Decision 2002/629/JHA*. MEMO/10/108. Brussels: 2012-03-29, <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/108>, 2012-05-03

åtgärder för att friska upp de åtgärder som behöver en förfining⁸². De förebyggande åtgärderna innehåller i jämförelse med trafficking-konventionen fler aspekter och även mer exempel på ingripanden som stater kan lägga energi på. Hur trafficking ska förebyggas för att motverka och dämpa den marknad som efterfrågar människohandel och främjar alla beskaffenheter av utnyttjande är alltså väl redovisat. Detta speglas genom tillsägelsen till medlemsstaterna att, med hjälp av civilsamhället och relevanta organisationer, öka kunskapen om hur verkligheten ser ut genom utbildning, internet, informations- och upplysningskampanjer och forskning. Syftet med detta är att reducera risken för människor att utsättas för handel. Att regelbundet förse de parter som är i kontakt med trafficking och dess relatering med utbildning är också ett medel⁸³. Artikel 11 till 17 berör allihop något av support, assistans, vägledning eller skydd av offer, med vissa artiklar särskilt utsatta för barn, vilket betyder att nästan en tredjedel av direktiv ägnar sig åt de utsatta för människohandel. På detta vis skiljer sig direktivet markant från sin föregångare eftersom fokuseringen på offer har en otrolig stor räckvidd⁸⁴. Många artiklar ämnar sig försäkra att stater kriminaliserar och effektiviserar sina lagförändringar och straffrättsliga stadganden. Det ligger även mycket koncentration kring att försäkra påföljder för utförda traffickingbrott, eftersom det ur ett människorättsperspektiv anses viktigt att utkräva ansvar av förövarna och skipa rättvisa för offren⁸⁵.

Själva definitionen av trafficking är snarlik den som ges i konventionen. Det enda som skiljer sig åt är en utökning och en vidareutveckling av vissa begrepp. Förflyttningen av människor via de utsatta medlen (såsom transporter och härbärgering) är densamma, förutom ett tillägg av utbytning eller överföring av kontroll över en annan person. Utnyttjning har definierats vidare till att innehålla också både tiggande samt exploatering av brottsliga verksamheter. Ett samtycke av ett offer till att utnyttjas för den avsedda människohandlingen har dessutom kompletterats med ett slutresultat, dvs. samtycket är oberoende av både intention samt en faktiskt skedd trafficking. Vad som är helt nytt för traffickingdirektivet, och som gör det så revolutionärt eftersom det tidigare inte blivit förklarat, är innehållet av vad en sårbar situation innebär. Definitionen lyder såhär: "a position of vulnerability means a situation in which the person concerned has no real or acceptable alternative but to submit to the abuse involved"⁸⁶. Liksom de tidigare överenskommelserna av EU går det lätt att urskilja dess åsikt om trafficking som ett seriöst brott och en grov kränkning av både fundamentala samt mänskliga rättigheter. Att det läggs mycket energi på att bekämpa just detta problem går tydligt att urskilja

⁸² European Union, Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, 4 May 2011, art. 1

⁸³ Ibid, art. 18

⁸⁴ Ibid, art. 11-17

⁸⁵ Ibid, art. 4

⁸⁶ Ibid, art. 2

genom beskrivningen i förordet⁸⁷. Något som gör direktivet väldigt väl utfört är dess möten i framförhandlingen med både NGO:s, medlemsstater och experter inom området, vilket visar på en omfattande och global syn på problemet⁸⁸.

3.4 ASEANS:s roll

Också sydöstra Asien började på 1980-talet att lägga energi på kontroverserna kring trafficking. Arbetet handlade då främst om kvinnor och barn som förflyttades för ändamål som sexuell utnyttjning och tvångsäktenskap. Till skillnad från resten av världen har Asien inte mest problem med trafficking som ett transnationellt problem, utan de flesta människohandelsbrott sker inom världsdelen, vilket har lett till en uppfattning om att trafficking-relaterade brott måste bekämpas genom regionala medel⁸⁹. Detta ledde till att ASEAN (Thailand, Indonesien, Malaysia, Filippinerna, Singapore, Brunei, Vietnam, Laos, Myanmar och Kambodja) 1995 kom fram till en vision om att vid 2020 ha etablerat gemensamma åtgärder och regler för att behandla trafficking på en regional nivå⁹⁰. För att leva upp till detta mål har flera handlingsplaner framtagits och dessutom har detta nationella program komplimenterats med hjälp från det internationella för att stärka brottsbekämpningen⁹¹. Bland annat utkom en deklaration kring transnationella brott år 1997 som uppmanar till gemensamma åtgärder för att bekämpa transnationella problem såsom trafficking i regionen⁹².

Två år senare framtog även ”ASEAN Plan of Action to Combat Transnational Crime” för att förekomma, kontrollera och upphäva gränsöverskridande brott genom ett regionalt och subregionalt samarbete som en sammanhängande taktik⁹³. 2004 stiftades ”ASEAN Declaration Against Trafficking in Persons Particularly Woman and Children” för att besvara det utbredda problemet kring människohandel. Den korta deklarationen förklarar brottet som omoraliskt och omänskligt vilket är den enda definitionen av trafficking som ges. Vidare beskriver den att ett gensvar behövs till de personer som är involverade i handeln⁹⁴. Inga egentliga medel ges, utan istället behandlar artiklarna behovet av att etablera och intensifiera arbetet genom exempelvis informationsutbyte, samarbete med

⁸⁷ Ibid, preamble

⁸⁸ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.104

⁸⁹ International Organization for Migration, *Combating Trafficking in South-East Asia, a Review of Policy and Programme Responses*, <http://www.unesco.org/most/migration/ctsea.pdf>, 6 May 2012, Geneva 2/2000, s.20

⁹⁰ Association of Southeast Asian Nations, Association of Southeast Asian Nations Vision 2020, 15 December 1997, UPV/EHU, preamble

⁹¹ Association of Southeast Asian Nations, *ASEAN Progress Report on the Criminal Justice Response to Trafficking in Persons*, 2011, <http://www.aseansec.org/26604.htm>, 20 April 2012

⁹² Association of Southeast Asian Nations, Declaration on Transnational Crime, 20 December 1997, Manila, Philippines, art.8

⁹³ Association of Southeast Asian Nations, Plan of Action to Combat Transnational Crime, 23 June 1999, Yangon, Myanmar, art. B(a)

⁹⁴ Association of Southeast Asian Nations, Declaration Against Trafficking in Persons Particulary Woman and Children, Vientiane, Lao, 29 November 2004, preamble

relevanta organ och identifiering av brottet⁹⁵. Syftet är att få till ett regionalt arbete för att hindra och bekämpa människohandel⁹⁶. Länderna i ASEAN uppmanas att motverka trafficking, åtgärda och straffa förövare samt skydda de utsatta, vilket uttrycks i både ”Vision 2020”, ”ASEAN Declaration against Transnational Crime” och ”ASEAN Declaration against Trafficking in Persons”. Problemet med dessa instrument är dock att ingen av dem ger någon precisering av begreppet trafficking, istället innehåller dem endast förslag på, för det mesta diffusa, medel och åtgärder. Det blir dock komplicerat att utföra några åtgärder då det brott som ska åtgärdas inte är förklarat. Länderna i ASEAN har antingen ingen definition alls av trafficking, eller alldeles för många olika såsom att det endast gäller kvinnor och barn, endast är för ändamålet prostitution eller motsatsen tvångsarbete, samt att det endast kan ske inom regionala gränser. Detta leder till att det blir en förvirring och att det dessutom blir mycket svårt att stadga några reella insatser⁹⁷.

På grund av denna kritik från omvärlden har nu ASEAN själv tagit tag i problemet genom att både år 2010 framtagit ett instrument för att samla ihop information om nyckelverktyg för ett internationellt samarbete om trafficking: ”ASEAN Handbook on International Legal Cooperation in Trafficking in Person Cases”⁹⁸, samt år 2011 gjort en ”Progress Report on Criminal Justice Responses to Trafficking in Persons in the ASEAN region”. Detta för att besvara fördömandet från omvärlden och uppmana alla medlemsländer i ASEAN att både kriminalisera och definiera trafficking ”i enlighet med tillämpliga internationella standarden”. Staterna uppmanas att utgå ifrån FN:s traffickingdefinition i trafficking-protokollet, men behöver inte nödvändigtvis adoptera denna exakt. De är fria att förklara människohandel enligt egen uppfattning men måste dock involvera de grundläggande tolkningarna i trafficking-protokollet⁹⁹. Rapporten går även längre än detta och vill försäkra sig om att även brott relaterade till människohandel, såsom exempelvis slaveri, trälldom, skuldslaveri, tvångsarbete, prostitution och tvångsarbete kriminaliseras¹⁰⁰. Viktigt att klargöra är att de fundamentala delarna av FN:s begreppsförklaring måste antas, vidare uppmanas staterna endast till att kriminalisera andra viktiga saker som anges i trafficking-protokollet, men det är inget krav¹⁰¹.

⁹⁵ Ibid, art.3

⁹⁶ Ibid, art.8

⁹⁷ Association of Southeast Asian Nations, *ASEAN and Trafficking in Persons, Using Data as a Tool to Combat Trafficking in Persons*, 2011, http://www.artipproject.org/progress-report/Progress%20Report_Criminal%20Justice%20Responses%20to%20TIP%20in%20the%20ASEAN%20Region_2011.pdf, 2012-04-20, s.82

⁹⁸ Association of Southeast Asian Nations, *ASEAN Handbook On International Legal Cooperation in TIP Cases*, 20 Augusti 2010, <http://www.aseansec.org/publications/ASEAN%20Handbook%20on%20International%20Legal%20Cooperation%20in%20TIP%20Cases.pdf>, 2012-04-20

⁹⁹ Association of Southeast Asian Nations, *Progress Report on Criminal Justice Responses to Trafficking in Persons in the ASEAN region*, 2011, <http://www.aseansec.org/26604.htm>, 2012-04-20, s.7

¹⁰⁰ Ibid, s.8

¹⁰¹ Ibid, s.9

På grund av de tidigare oklarheterna kring människohandel har ASEAN gjort enorma framsteg i sitt närmande till en implementering av en internationell traffickingdefinition¹⁰². Men även om denna Progress report är unik för denna del av världen, kvarstår viktiga saker att klargöra.

Säkerhetsgeneralen för ASEAN tillkännager att nationella straffrättsliga system inte helt når upp till sitt mål om att utreda, åtala och döma trafficking helt rättenligt. Närvaron av och kopplingen till ett internationellt samarbete är fortfarande låg, men dock på rätt väg. Han meddelar att ”In seeking to change this situation, we must be absolutely clear that trafficking in persons has no place in ASEAN society: that every man, woman and child in this region has a right to live in freedom in dignity”¹⁰³.

3.5 SAARC:s roll

Den andra organisationen i Asien, SAARC (Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Indien, Maldiverna, Nepal, Pakistan och Sri Lanka), säger sig under hela sin förekomst ha lagt mycket fokus på kvinnor och deras rättigheter. Dock har inga särskilda åtgärder tagits just mot trafficking förrän efter millenniumskiftet. Men på grund av den utbredda människohandeln av kvinnor och barn, både transnationellt men också inom regionen, framtog år 2002 en ”Regional Convention on Combating the Crime of Trafficking in Woman and Children for prostitution”. Konventionen ämnar sig med andra ord åt bekämpning av den trafficking som har för avsikt att prostituera kvinnor och barn. Syftet är att främja samarbete mellan länderna i SAARC så att de gemensamt kan koncentrera sig på tre aspekter: förebyggande, förbudande och bekämpande av människohandel. En intention finns också i att rehabilitera de människor som fallit offer för trafficking och återvänt hem. Utöver detta vill konventionen även, då regionen i SAARC är ursprungs-, transit- och destinationsländer, motarbeta att kvinnor och barn återfinns i internationella prostitutionsnätverk¹⁰⁴.

I första artikeln sker en avgränsning av det som konventionen anser att människohandel innebär: ”Trafficking means the moving, selling or buying of women and children for prostitution within and outside a country for monetary or other considerations with or without the consent of the person subjected to trafficking”. De akter som utgör människohandel är bedrägeri, hot, tvång, kidnappning, saluföring, tvångsäktenskap, barnäktenskap eller andra olaga gärningar som driver kvinnor och barn till prostitution¹⁰⁵. Konventionen uppmanar de uppbundna parterna att kriminalisera brottet trafficking

¹⁰² Ibid, s.11

¹⁰³ Ibid, s.7

¹⁰⁴ South Asian Association for Regional Cooperation, Regional Convention on Combating the Crime of Trafficking in Woman and Children for prostitution, 5 January 2002, Kathmandu, Nepal, art.2

¹⁰⁵ Ibid, art.1

och straffa förövare som är involverade¹⁰⁶, samt att assistera varandra och att vid behov utbyta information för att mer effektivt kunna utföra sin brottsbekämpning¹⁰⁷. De konkreta medel som avges är bland annat för stater att medvetandegöra befolkningen om bredden av människohandel och tillgodose sina myndigheter med utbildning så att de kan genomföra sitt jobb på ett mer slagkraftigt sätt. Stater uppmanas också att samarbeta genom att upprätta en regional arbetsgrupp och bilaterala mekanismer som jobbar för syftena i konventionen¹⁰⁸.

Eftersom konventionen begränsar sig till att definiera trafficking endast för sexuell exploatering gentemot det faktum att den uppkom bara något år senare än FN:s trafficking-protokoll, misslyckas den med att uppnå sitt mål och kritiseras från omvärlden. Bland annat ”The Global Alliance Against Traffic in Woman (GAATW)” beklagar sig över att SAARC-konventionen på grund av dess vaga och missledande definiering av trafficking, som kommer att vägleda statsparterna mot nationella strategier och lagstiftningar om trafficking, kommer ha förödande konsekvenser för hela södra Asien. Denna ignorering av både FN:s protokoll och andra internationella instrument oroar GAATW eftersom det är inkompatibelt mot offrens mänskliga rättigheter. Därför uppmanas SAARC att överensstämna sin traffickingdefinition med FN:s och överse det faktum att människohandel har andra syften än prostitution. Vidare misslyckas också SAARC med att skilja mellan trafficking och smuggling, ytterligare ett fenomen som tar ett längre avstånd från en internationell konsensus. Vad som är viktigt att notera här är dock att GAATW visserligen manar till en närmare internationell förståelse av människohandel, men fortfarande utelämnar den omständighet att också män och pojkar kan falla offer för detta brott¹⁰⁹.

¹⁰⁶ Ibid, art.3

¹⁰⁷ Ibid, art.4

¹⁰⁸ Ibid, art.7

¹⁰⁹ GAATW. Global Action Against Traffic in Woman. *SAARC Convention flyer Final*, 2011, http://www.gaatw.org/UNAdvocacy/SAARC%20Convention_flyer_FINAL.pdf, 2012-04-28

4.1 Resultatundersökning

Min frågeställning lyder följande: Hur påverkar frånvaron av en globalt accepterad definition av human trafficking möjligheterna att förebygga och förhindra de människorättskränkningar som brottet innebär? För att besvara min frågeställning måste jag fokusera på fyra stycken områden: redogöra för och jämföra de likheter samt skillnader mellan de olika definitionerna och åtgärderna av human trafficking som ges av de största aktörerna, sätta den sammanställda definitionen i relation till mina teorier, klargöra vilka mänskliga rättigheter som människohandel kränker samt därefter försöka svara på hur frånvaron av en globalt accepterad traffickingdefinition motverkar förebyggandet och förhindrandet av detta brott.

4.2 Likheter och skillnader

FN och EU är de organisationer som ligger närmast i sin avgränsning av människohandel. Båda anser att det krävs tre stycken orsaksförhållanden för att ett fall ska utgöra trafficking: handlingen, medlet och syftet¹¹⁰. Det enda som egentligen skiljer dem åt i denna fråga är EU:s utökning och vidareutveckling av vissa begrepp som aldrig klargjordes av FN. Men faktum är att dessa begrepp behöver förklaras för att kunna få en förståelse av människohandel. Exempelvis har EU vidareutvecklat medel med att innehålla även ”överföring av kontroll över en annan person”, vilket utgör en viktig parallell till ”trafficking som en modern form av slaveri” och är således även visentlig för att slutligen klargöra vad trafficking innebär. EU har även sträckt sig till att förklara vad ”sårbar situation” innebär: när en person inte har något annat realistiskt alternativ än att samtycka till det missbruk situationen innebär¹¹¹.

Vidare tar både FN och EU en helhetsbild över sitt bekämpande av trafficking, dvs. de fokuserar på alla områden som människohandel innebär¹¹². Den största koncentrationen ligger kring kriminalisering av brottet¹¹³ samt främjande av ett internationellt samarbete mellan involverade aktörer¹¹⁴ vilket

¹¹⁰United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.3(a) samt European Union, Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, 4 May 2011, art.2

¹¹¹European Union, Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, 4 May 2011, art.2

¹¹²United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, preamble samt European Union, Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, 4 May 2011, preamble

¹¹³ Ibid, art.5 samt Ibid, art.4

¹¹⁴ Ibid, art.27 samt

uppfattas vara byggstenarna i brottsbekämpningen. I denna övergripande syn på trafficking ingår även att skydda och tillgodose offrens mänskliga rättigheter¹¹⁵, samt att försäkra straff och konsekvenser för förövare¹¹⁶. Direktivet och protokollet lägger även preventiva åtgärder i centrum, och eftersom FN:s och EU:s definition är så lika fungerar detta som ett bra gemensamt medel. I samband med detta vill båda också medvetandegöra befolkningen om de bakomliggande orsakerna till trafficking, vilket bidrar till att förhindra uppkomsten av det¹¹⁷. Något som däremot skiljer sig åt är EU:s genderperspektiv som gör att direktivet lutar mer åt det hållet än vad protokollet gör¹¹⁸. Trots att dessa två organisationer är relativt lika i sina formuleringar kan slutsatsen dras att EU över lag utvecklar och förklarar vissa grundläggande begrepp mer beskrivande än FN. Dessutom riktar sig EU åt den människohandel som sker både inom och över gränser¹¹⁹, medan FN:s konvention om organiserad transnationell brottslighet med tilläggsprotokoll handlar om just detta – brottslighet med gränsöverskridande karaktär¹²⁰.

När det handlar om Asien saknas fortfarande mycket grundläggande komponenter. Båda organisationerna har länge uppfattat trafficking endast som ett syfte av sexuell exploatering och därför ignorerat att bidra till en internationell konsensus. ASEAN har dock sakta men säkert tagit avstånd ifrån detta och uppmanar nu sina respektive medlemsstater att både definiera och kriminalisera människohandel så som det avgränsas i FN:s trafficking-protokoll. Vissa medel och handlingar är på så sätt nu närbesläktade. Denna förbättring uppmuntras, men fortfarande är begreppsförklaringen endast liknande och inte samstämmig med FN:s, och det internationella samarbetet kommer i andra hand efter en regional fokusering på trafficking¹²¹. Vad håller SAARC är de fortfarande långt ifrån den ömsesidiga förståelsen som behövs. De avgränsar trafficking till att endast inkludera sexuell exploatering och något som endast kan förekomma kvinnor. Även om SAARC bygger sin konvention utifrån förebyggande, kriminalisering och bekämpande är detta näsan ovidkommande så länge orsaker och definition inte är verklighetsbaserade eller i enlighet med resten av världen¹²².

¹¹⁵ Ibid, art.6 samt Ibid, art.11

¹¹⁶ Ibid, art.5 samt Ibid, art.4

¹¹⁷ Ibid, art.9 samt Ibid, art.18

¹¹⁸ European Union, Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, 4 May 2011, art.1

¹¹⁹ Ibid, art. 2

¹²⁰ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art 3(a)

¹²¹ Association of Southeast Asian Nations, *Progress Report on Criminal Justice Responses to Trafficking in Persons in the ASEAN region*, 2011, <http://www.aseansec.org/26604.htm>, 2012-04-20, s.7

¹²² South Asian Association for Regional Cooperation, Regional Convention on Combating the Crime of Trafficking in Woman and Children for prostitution, 5 January 2002, Kathmandu, Nepal, art.1

Liksom de andra konventionerna vill också SAARC:s kriminalisera och straffa, samarbeta genom assistans och informationsutbyte, sprida vetskap och utbilda myndigheter. Men vad som behövs prioriteras först innan detta kan genomföras, är att anta en reell syn på människohandel och utöka definitionen till att inkludera annan utnyttjning samt även män och pojkar¹²³. Något annat inkonsekvent till en internationell konsensus är ASEAN:s och SAARC:s stora fokusering på trafficking som ett regionalt problem. FN:s trafficking-protokoll riktar sig åt de människohandelsbrott som är transnationella vilket betyder att Asien måste utvidga sitt regionala perspektiv till att involvera länder även utanför den mellanstatliga delen, eftersom det faktiskt även händer att förövare köper och säljer människor mellan Asien och andra världsdelar. Inte minst är denna förklaring viktig för ASEAN och SAARC att anta i sin ställning som vägledande aktörer för andra stater i sitt klagörande av trafficking, samt på grund av trafficking-protokollets uppmaning till alla parter att förverkliga den definition och de åtgärder som ges¹²⁴.

4.3 Jämförelse i relation till teorierna

Slaveri betyder ”the status or condition of a person over whom any or all of the powers attaching to the right of ownership are exercised”¹²⁵ och omsluter alla handlingar som syftar till att nedbringa en person från en människa till ett ting. Akterna för detta är fångst, inköp, försäljning eller transporterering vilket betyder att slaveri är offentlig kontroll över en människa genom människorättskränkningar såsom våld och förtryck¹²⁶. I relation till detta är människohandel en handling såsom förflyttning, med hjälp av medel såsom förtryck, för ett syfte att genom kontroll utnyttja en annan människa¹²⁷.

Likheterna mellan trafficking, såsom det förklaras av FN och EU, och slaveri är synliga: båda syftar på att för en ekonomisk vinning förflytta en människa för att genom kontroll och maktmissbrukande exploatera denna person för ett syfte såsom prostitution eller tvångsarbete. Handlingen, medlen och syftena är på så sätt otroligt närbesläktade och i vissa fall även helt likartade¹²⁸.

Vidare handlar båda brotten om att minimalisera en människas självständighet och frihet. Slaveri går dock snäppet längre med detta i sin betydelse av total avhumanisering där en människa tillhör någon

¹²³ GAATW. Global Action Against Traffic in Woman. *SAARC Convention flyer Final*, 2011, http://www.gaawt.org/UNAdvocacy/SAARC%20Convention_flyer_FINAL.pdf, 2012-04-28

¹²⁴ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.5

¹²⁵ United Nations, Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institution and Practices Similar to Slavery, 7 September 1956, 266 UNTS 3, art.1

¹²⁶ Ibid, art.2

¹²⁷ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.3(a)

¹²⁸ Lusk, Mark & Lucas, Faith. *Journal of Comparative Social Welfare. The challenge of human trafficking and contemporary slavery*. Volume 25, Issue 1, 2009. El Paso: The University of Texas, 2008, s.53

annan samt ses mer som ett ting än en verklig person. Denna reducering av en människa till ett djur, med tillgång till endast de mest nödvändiga vitala sakerna för ren överlevnad, har varken friheter eller rättigheter medan trafficking såsom skulslaveri endast betyder att en person är ofri och får sina rättigheter inskränkta under en viss tidsperiod. Denna skillnad beror på att slaveri innefattar en äganderätt som bidrar till ställningen ”människa och slav”, medan trafficking visserligen också inkluderar detta men med differensen att det går att bli fri¹²⁹. Men om slaveri måste betyda just ”ägandet” av en annan person, och trafficking såsom skulslaveri endast är för en viss tidsperiod, betyder detta enligt min uppfattning att trafficking kan komma att bli slaveri och vice versa beroende på de omständigheter fallet utgör. Om makten/kontrollen över den människa som exempelvis har transporterats genom våld fortsätter även efter denna process är klar, betyder detta att trafficking har skiftat till slaveri. Visst utgör då denna process av ofrihet, som kan förändras, en skillnad – men ingen visentlig skillnad. Förhållandena är fortfarande densamma och inte endast slavliknande, utan faktiskt slaviska. Den juridiska äganderätten är inte så pass viktigt att den avgör om ett slaveri existerar eller inte, utan det är omständigheterna runt omkring, och situationen i fråga, som drar den skiljelinjen¹³⁰.

Detta drar också en parallell till avhumaniseringen: trafficking innebär samma kontroll och makt som slaveri och trots att en människa inte i teorin avhumaniseras så är detta vad som sker i praktiken. Att teorin dessutom heter just ”the modern form of slavery” syftar på att det faktiskt handlar om att trafficking är nutidens slaveri. Det sker under andra former och omständigheter, förnyade men trots det liknande det gamla kedjeslaveriet, vilket betyder att det handlar om samma brott, men med en modern läggning¹³¹. Trafficking och slaveri utgör trots allt många liknande inskränkningar av mänskliga rättigheter, såsom att alla är födda fria och lika i värdighet och respekt¹³², rätten till liv, frihet och säkerhet¹³³, rätten till självständig förflyttning¹³⁴ och att inte behandlas på ett inhumant sätt¹³⁵ – för att nämna några. Även om denna slutsats inte uttryckligen beskrivs i trafficking-protokollet så ligger den hela tiden närvarande. Motsatsteorin lägger sin tyngdpunkt på att ”sexuell exploatering” och ”tvångsarbete” är separat avgränsat från ”slaveri” och därför även är olika brott, men detta är ett vagt argument i bemärkelsen av att FN:s protokoll faktiskt utesluter många viktiga delkomponenter och

¹²⁹ Wong, H. Wendy. *Is Trafficking Slavery? Anti-Slavery International in the Twenty-first Century*. Springer Science Business Media B.V. Toronto: University of Toronto, 2010, s. 316-317

¹³⁰ Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.183

¹³¹ Wong, H. Wendy. *Is Trafficking Slavery? Anti-Slavery International in the Twenty-first Century*. Springer Science Business Media B.V. Toronto: University of Toronto, 2010, s. 316

¹³² United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art.1

¹³³ Ibid, art.3

¹³⁴ Ibid, art.13

¹³⁵ Ibid, art.5

avhåller sig från att vidareutveckla viktiga begrepp¹³⁶. Att EU:s direktiv, vilket ses som en utökning av FN:s protokoll, dessutom faktiskt formulerar och punkterar ”utbyte av kontroll” tyder på trafficking kan vara slaveri då en sådan kontrollutbytning sker. Detta kan ses som en vidareutveckling och påbyggnad av något som FN aldrig lyckades ta ställning till¹³⁷.

När denna teori är slutdiskuterad följer nästa fråga: är trafficking ett brott mot mänskligheten? När akter såsom exempelvis tvångsförflyttning eller frihetsberövning ackompanjeras genom exempelvis fängslande eller prostitution samt utgör en utbredd och systematisk attack mot civilbefolkningen, med ett syfte och en avsikt att orsaka stor förödelse, sker ett brott mot mänskligheten¹³⁸. Efter detta kan faktum klarläggas att definieringen för brott mot mänskligheten är liknande trafficking eftersom handlingen, medlen och avsikten kan vara densamma som i ett traffickingfall¹³⁹. Båda brotten, som utförs för en vinning såsom den ekonomiska, är en systematisk organiserad attack med en avsikt att orsaka förödande konsekvenser och involverar en stor offerskala¹⁴⁰. Brott mot mänskligheten och trafficking inskränker båda på fundamentala mänskliga rättigheter vilka återfinns i både UDHR, ICCPR och ICESCR såsom rätten till liv, frihet och säkerhet¹⁴¹, inhuman behandling¹⁴² samt rätten till psykisk och mental hälsa¹⁴³.

Kopplingen trafficking – slaveri – brott mot mänskligheten är lätt att se då ICC i sin definition av ”förslavning”, som under dess jurisdiktion utgör ett brott mot mänskligheten, inkluderar handel med människor¹⁴⁴. Enligt teorin att trafficking kort sagt är en modern form av slaveri om kontrollen och makten över en människa vidmakthålls även efter förflyttningen, betyder detta att teorin om trafficking

¹³⁶ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.3(a)

¹³⁷ European Union, Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, 4 May 2011, art.2

¹³⁸ Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998, UN Doc. A/CONF.183/9*(1998), art.7(1)

¹³⁹ Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998, UN Doc. A/CONF.183/9*(1998), art.7(1) samt United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.3(a)

¹⁴⁰ Obokata, Tom. *The International and Comparative Law Quarterly. Trafficking of Human Beings as a Crime against Humanity: Some Implications for the International Legal System*. Vol. 54, No. 2, New York: Cambridge University Press, 2005, s.453

¹⁴¹ United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art 3 samt United Nations, International Covenant on Civil and Political Rights, 16 December 1966, 999 UNTS 171, art 9

¹⁴² Ibid art 5 samt Ibid, art 7

¹⁴³ United Nations, International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 16 December 1966, 993 UNTS 3, art.12

¹⁴⁴ Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998, UN Doc. A/CONF.183/9*(1998), art 2(c)

som ett brott mot mänskligheten stämmer eftersom dessa kopplas ihop genom ICC:s förklaring¹⁴⁵. Trafficking är synonymt även med andra akter under brott mot mänskligheten såsom exempelvis ”deportation or forcible transfer of population”, imprisonment or other severe deprivation of physical liberty in violation of fundamental rules of international law” samt ”other inhumane acts of a similar character intentionally causing great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health”. Då en människohandelsakt med tvångsförflyttning och fängslande genom våld, förtryck och inhuman behandling begås av en organiserad grupp, utgör en utbredd attack mot civilbefolkningen och sker med en medveten avsikt är detta således ett brott mot mänskligheten¹⁴⁶.

Både trafficking och brott mot mänskligheten liknar varandra i bemärkelsen av dess otroliga påverkan på både länder och befolkning, syftet att med en systematisk politik orsaka förödelse samt att det är organiserade grupper som utför detta. Slutsatsen innebär att teorin ”trafficking som ett brott mot mänskligheten” stämmer om ett traffickingfall uppfyller de krav som måste innefattas för att ett brott mot mänskligheten ska äga rum¹⁴⁷. Efter detta konstaterande tillsammans med teorin ”trafficking som en modern form av slaveri” finns det en visentlig skillnad, eller snarare ett hinder, för dessa teorier att vara samstämmiga med människohandel: statsansvar. Både slaveri och brott mot mänskligheten är akter som innefattas i erga omnes och jus cogens vilket betyder att de utgör en universell jurisdiktion och därför ett internationellt ansvar för stater att besvara. Enligt min undersökning är trafficking både en modern form av slaveri samt ett brott mot mänskligheten, vilket betyder att även människohandel borde klassas som ett internationellt brott med universell jurisdiktion¹⁴⁸. Detta skulle även underlätta för möjligheterna att motverka brottet.

4.4 Människohandel och mänskliga rättigheter

Trafficking – att med inhumana metoder köpa och sälja människor med en avsikt att exploatera dem – inskränker och nedbringer allt vad har med mänskliga rättigheter att göra. ”All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood”. Så lyder första artikeln i ”the Universal Declaration of Human Rights”¹⁴⁹ – vilken är grundläggande för att alla människor ska kunna få sina rättigheter

¹⁴⁵ Obokata, Tom. *The International and Comparative Law Quarterly. Trafficking of Human Beings as a Crime against Humanity: Some Implications for the International Legal System*. Vol. 54, No. 2, New York: Cambridge University Press, 2005, s.449

¹⁴⁶ Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998, UN Doc. A/CONF.183/9*(1998), art.7(1)

¹⁴⁷ Obokata, Tom. *The International and Comparative Law Quarterly. Trafficking of Human Beings as a Crime against Humanity: Some Implications for the International Legal System*. Vol. 54, No. 2, New York: Cambridge University Press, 2005, s.453

¹⁴⁸ Diakonia. Människor som förändrar världen. *Enkel guide till internationell humanitär rätt i det ockuperade palestinska territoriet (oPt): Humanitär rätt*, 2008-04-23, <http://www.diakonia.se/sa/node.asp?node=2356>, 2012-05-03

¹⁴⁹ United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art.1

tillgodosedda och kunna leva i fred och säkerhet, som är FN:s mål¹⁵⁰. Det är också den rättighet som trafficking gör obefintlig i sin reducering av en människas värdighet samt utövning av kontroll och makt. Människohandel ignorerar och nervärderar hela idén med naturrätten och visionen om att rättigheter är naturliga och objektivt sanna samt att vi är berättigade dem just på grund av att vi är människor¹⁵¹.

De grundläggande rättigheterna som trafficking inskränker på är rätten till liv, frihet och säkerhet¹⁵² eftersom individen varken får tillgång till ett självständigt, respektfullt och värdigt liv, frihet att bestämma över sitt liv eller den säkerhet som måste garanteras för att kunna leva ett minimalt värdigt liv¹⁵³. Människohandel och symbolismen med moderna former av slavhandel inskränker på att ingen ska hållas fången i slaveri eller trældom och speciellt fenomenet att detta ska vara förbjudet i alla dess former¹⁵⁴. Att betjäna en annan individ och under omänskliga förhållanden där varken säkerhet eller hälsa garanteras samt med en gemen lön tvingas utföra arbete som inte anses vara normalt är således en akt som är illegalt både under slaveri¹⁵⁵ och olaga arbetsförhållanden¹⁵⁶. När trafficking sker under omständigheter då förtryck, våld och tvång är närvarande går brottet även emot den negativa rättigheten ”inhuman behandling”¹⁵⁷. Offrets rättighet att självständigt förflytta sig samt återvända hem till sitt ursprungsland är ytterligare något som borttas vid människohandel¹⁵⁸. Slutligen inskränker brottet också på en människas behörighet att leva sitt liv i god psykisk och mental hälsa¹⁵⁹.

Av detta kan det konkluderas att människohandel är ett mångsidigt problem eftersom det innehåller en kedja av olika brott som allihop utgör vitala, politiska, civila, ekonomiska, sociala och kulturella människorättskränkningar. Jag har valt att ta upp de rättigheter som jag tycker är mest visentliga vilka trafficking negligerar. På grund av denna utbredda försumning av mänskliga privilegier är det högst viktigt att höja temperaturen på arbetet med att förhindra och motverka trafficking. I mina ögon är det ett brott som i nutid står högt uppe på listan kring de mest inhumana och hemska våldsbrott som existerar. Att människohandel dessutom ökar i omfång och bringar in ofantligt stora summor pengar

¹⁵⁰ United Nations, Charter of the United Nations, 24 October 1945, 1 UNTS XVI, art.1

¹⁵¹ Lars Hammarén. *Naturrätt, folkrätt och mänskliga rättigheter: Historisk bakgrund, 2003*, http://www.larshammaren.se/5_mratt.html, 2012-05-17

¹⁵² United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art.3

¹⁵³ United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art.25 samt United Nations, International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 16 December 1966, 993 UNTS 3, art.11

¹⁵⁴ United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art.4

¹⁵⁵ United Nations, International Covenant on Civil and Political Rights, 16 December 1966, 999 UNTS 171, art.8

¹⁵⁶ United Nations, International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 16 December 1966, 993 UNTS 3, art.7

¹⁵⁷ United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III), art.5 samt United Nations, International Covenant on Civil and Political Rights, 16 December 1966, 999 UNTS 171, art.7

¹⁵⁸ Ibid, art.13 samt Ibid, art.12

¹⁵⁹ United Nations, International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 16 December 1966, 993 UNTS 3, art.12

till förövarna är ett annat argument för omvärlden att börja samarbeta och agera. För att citera Kofi Annans åsikt om respektive lands ansvar att ratificera både konventionen och protokollet då trafficking är det mest oerhörda brottet mot mänskliga rättigheter som FN idag konfronterar: ”The fate of these most vulnerable people in our world is an affront to human dignity and a challenge to every State, every people and every community. I therefore urge the Member States to ratify ... which can make a real difference in the struggle to eliminate this reprehensible trade in human beings”¹⁶⁰.

4.5 Slutresultat

Redan innan jag började granska de olika aktörernas förklaring av människohandel visste jag att de skulle skilja sig åt från varandra. Vad jag däremot inte visste, var hur pass stor skillnad det egentligen var mellan vissa definitioner och vilken krokig väg det har varit fram till dagens begreppsbenämningar. De senaste hundra åren har åsikterna om trafficking och vad som inkluderas i detta brott ändrats ofantligt många gånger. För att kunna förstå dagens ståndpunkter om människohandel har det varit viktigt att titta på bakgrunden till den. När FN stipulerade trafficking-protokollet var detta som ett försök att förena de olika skiljaktigheterna som existerade. Det första problemet med denna uppsats är därför att denna definition inte har antagits av alla aktörer eftersom detta är så motsägelsefullt till det stora behovet som finns av att motverka trafficking. Dessutom är själva grunden till Palermokonventionen och dess tilläggsprotokoll att få alla stater på samma sida genom att de både definierar och straffar människohandelsbrott i enlighet med varandra¹⁶¹. Detta är första steget för att uppnå syftet om en effektiv brottsbekämpning. Utan en sådan gemensam grund att stå på blir målet svårt att genomföra – vilket är hur nuläget ser ut.

Först efter att ha studerat FN:s, EU:s, ASEAN:s och SAARC:s definition av trafficking, ”trafficking as a modern form of slavery”, ICC:s förklaring av brott mot mänskligheten samt undersökt vilka mänskliga rättigheter det är som brottet inskränker, har jag kunnat dra en slutsats om vad människohandel innebär. De handlingar och medel utsatta i både trafficking-protokollet och trafficking-direktivet handlar om omständigheter vilka kan leda till trafficking. Förflyttning av en person till ett annat land, eller till en annan region i samma land, utgör en viktig komponent av trafficking. Att det sker under obarmhärtiga former såsom exempelvis förtryck, våld och falska löften är också en del som behövs. Sedan handlar det för min del om en avsikt att utnyttja personen i fråga för exempelvis prostitution eller tvångsarbete, men även om detta inte faktiskt sker har ändå ett

¹⁶⁰ United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, preamble

¹⁶¹ Ibid, art.5

människohandelsbrott förekommit. Precis som både FN¹⁶² och EU¹⁶³ också konstaterar är det inte slutresultatet utan själva avsikten som räknas. Över lag handlar trafficking om makt och kontroll: människohandlare missbrukar genom medel som våld, förtryck och förflyttning sin makt och kontrollerar människohandelns offer genom att både utnyttja dem och beröva mänskliga rättigheter såsom rätten till liv, fri vilja och fri rörelse. Vidare har jag genom min uppsats kommit fram till att trafficking kan, vilket syftar på att det i vissa fall men inte nödvändigtvis i alla, vara en modern form av slaveri. Dessutom utgör människohandel ett brott mot mänskligheten och borde därför även definieras, straffas och åtgärdas som ett internationellt brott.

Och det är här, när resultatundersökningen av skillnader och likheter mellan olika definitioner av trafficking och vilka människorättskränkningar det gör sig skyldig till, nått fram till denna punkt som det andra problemet uppkommer. Efter en jämförelse av dessa aktörer i relation till teorierna om trafficking som en nutida form av slaveri samt som ett brott mot mänskligheten, har jag på grund av brottens stora liknelser dragit konklusionen att trafficking och dessa teorier är samstämmiga med varandra. Därför räcker det inte med FN:s definition av trafficking, eftersom den i detta fall är för knaper, utan ett ställningstagande om dessa teorier måste klargöras och formuleras i ord. Slaveri och brott mot mänskligheten utgör internationella brott och har även en universell jurisdiktion, vilket betyder att alla stater har en skyldighet att utkräva ansvar av sådana akter. Det skulle underlätta med ett klargörande att dessa teorier är kompatibla med människohandel eftersom det är ett transnationellt brott och därför skulle problemet vara lättare att komma åt om det föll under erga omnes och jus cogens. Men trots detta är inte trafficking och sambandet till internationell straffrätt etablerat. Eftersom ingen avvikelse då är tillåtet kopplas återigen betydelsen av en gemensam definition och gemensamma åtgärder genom ett gränsöverskridande samarbete av organisationer och stater ihop.

För utan en internationell konsensus om exakt vad – vilka omständigheter, medel, handlingar, mål och resultat – som ingår i begreppet ”trafficking”, går brottet inte att åtgärdas på ett effektivt sätt. Detta eftersom människohandel är ett transnationellt problem som, vilket dock är relativt väl förstått av de organisationer jag berört i min uppsats, måste förebyggas och motverkas genom ett gränsöverskridande samarbete. För att kunna genomföra detta krävs därför att alla organisationer och dess medlemsstater enas om samma definition. Den som FN har gett är dagens mest accepterade och den som används i de flesta diskurser, därför är det av stor betydelse för alla stater att bli samstämmiga med den för att ens få en chans att motverka handel med människor. Denna slutsats punkteras även i

¹⁶²Ibid, art.3(a)

¹⁶³ European Union, Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, 4 May 2011, art.2

trafficking-protokollet som en uppmaning till stater att anta, kriminalisera och straffa människohandel i enlighet med den bestämning av brottet som ges¹⁶⁴. Sammanfattningsvis måste alla aktörer för att kunna föra ett samarbete om förhindrandet och motverkandet av detta ökande brott vidta nödvändiga åtgärder såsom att enas om en gemensam traffickingdefinition och därefter även gemensamma åtgärder. När detta är åtgärdat kan man fokusera vidare på nästa sak att ta itu med: formuleringen av trafficking som ett brott mot mänskligheten och dess koppling till slavhandel.

För att svara på min frågeställning innebär frånvaron av en internationell accepterad definition av trafficking att de människorättskränkningar som handel med människor innebär inte kan, och så länge detta är fallet aldrig heller kommer kunna, förebyggas och motverkas på ett effektivt sätt. Detta eftersom länderna fokuserar på olika åtgärder vilket betyder att medlen för att uppnå syftet om att motverka trafficking blir ineffektiva och inte kausala med målet. När orsak och verkan inte hänger ihop och länderna inte fokuserar på samma brott, eftersom det definieras på olika sätt, kan heller inga slagkraftiga åtgärder föreslås. Vidare gynnas inte det samarbete som tydligt punkterats att det behövs. Och detta innebär, som Anne Gallagher uttrycker det: "An international legal obligation to adress trafficking-related "demand" cannot be effectively applied, or even well described, unless and until an underlying concept is properly understood. This requires an appreciation of the political dimensions of the demand discourse, as well as an insight into the dynamics of the trafficking process itself"¹⁶⁵. På så sätt innebär frånvaron av en globalt accepterad definition av human trafficking att de mänskliga rättigheter som brottet inskränker på inte kan förebyggas och förhindras på ett slagkraftigt sätt, då olika begreppsförklaringar innebär att fokus läggs åt fel håll när det inte står klart vilka människorättskränkningar det handlar om.

¹⁶⁴United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383, art.5

¹⁶⁵Gallagher, T. Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2012, s.6

5. Källförteckning

5.1 Litteratur och vetenskapliga artiklar

Gallagher, T. Anne, *The International Law of Human Trafficking*, New York, 2012

Lusk, Mark & Lucas, Faith, *Journal of Comparative Social Welfare*, The challenge of human trafficking and contemporary slavery, Volume 25, El Paso, 2009

Obokata, Tom, *The International and Comparative Law Quarterly*, Trafficking of Human Beings as a Crime against Humanity: some implications for the international legal system, Volume 54, New York, 2005

Pocar, Fausto, *Measuring Human Trafficking*, *Human Trafficking: a crime against humanity*, 2007

Wong, H. Wendy, *Is Trafficking Slavery? Anti-Slavery International in the Twenty-first Century*, Toronto, 2010

5.2 Konventioner, traktat och överenskommelser

Association of Southeast Asian Nations, *Association of Southeast Asian Nations Vision 2020*, 15 December 1997, UPV/EHU,

Association of Southeast Asian Nations, *Declaration Against Trafficking in Persons Particulary Woman and Children*, 29 November 2004, Vientiane, Lao

Association of Southeast Asian Nations, *Declaration on Transnational Crime*, 20 December 1997, Manila, Philippines

Association of Southeast Asian Nations, *Plan of Action to Combat Transnational Crime*, 23 June 1999, Yangon, Myanmar

Council of Europe, *Committee of Ministers Recommendation No. R (2000) 11 of the Committee of Ministers to Member States on Action Against Trafficking in Human Beings for the Purpose of Sexual Exploitation*, 19 May 2000

Council of Europe, *Convention on Action against Trafficking in Human Beings*, 16 May 2005, CETS No. 197

Council of Europe, *Council Framework Decision on Combating Trafficking in Human Beings*, 19 July 2002, Council Framework Decision 2002/629/JHA

European Union, *Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council, on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victim, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA*, 4 May 2011

European Union, *Joint action to combat trafficking in human beings and sexual exploitation of children*, 24 February 1997, Joint Action 97/154/JHA

Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998, Un Doc A/CONF.183/9*(1998)

South Asian, Association for Regional Cooperation, *Regional Convention on Combating the Crime of Trafficking in Woman and Children for Prostitution*, 5 January 2002, Kathmandu, Nepal

United Nations, Charter of the United Nations, 24 October 1945, 1 UNTS XVI

United Nations, Convention against Transnational Organized Crime, 15 December 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383

United Nations, Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others, 2 December 1949, 96 UNTS 273

United Nations, International Convention for the Suppression of the Traffic in Women and Children, 30 September 1921, 53 UNTS 39

United Nations, International Convention for the Suppression of the Traffic in Woman of Full Age, 11 October 1933, 53 UNTS 49

United Nations, Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institution and Practices Similar to Slavery, 7 September 1956, 266 UNTS 3

United Nations, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 15 November 2000, 2237 UNTS 319 Doc. A/55/383

United Nations, International Agreement for the Suppression of the "White Slave Traffic", 4 May 1910, 30 UNTS 23

United Nations, International Covenant on Civil and Political Rights, 16 December 1966, 999 UNTS 171

United Nations, International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 16 December 1966, 993 UNTS 3

United Nations, Universal Declaration of Human rights, 10 December 1948, UN Doc. A/RES/217 (III)

5.3 Övrigt referensmaterial

Association of Southeast Asian Nations, ASEAN and Trafficking in Persons, Using Data as a Tool to Combat Trafficking in Persons, 2011, hämtad 2012-04-20 från http://www.artipproject.org/progress-report/Progress%20Report_Criminal%20Justice%20Responses%20to%20TIP%20in%20the%20ASEAN%20Region_2011.pdf

Association of Southeast Asian Nations, Progress Report on Criminal Justice Responses to Trafficking in Persons in the ASEAN region, 2011, hämtad 2012-04-20 från <http://www.aseansec.org/26604.htm>

Diakonia, Människor som förändrar världen, enkel guide till internationell humanitär rätt i det ockuperade palestinska territoriet (oPt): Humanitär rätt, 2008, hämtad 2012-05-03 från <http://www.diakonia.se/sa/node.asp?node=2356>

European Union, Press Releases, Proposal for a Directive on preventing and combating trafficking in human beings and protecting victims, 2012, hämtad 2012-05-03 från <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/108>

European Union, European Commission Home Affairs, Trafficking of human beings: a modern form of slavery, 2011, hämtad 2012-04-19 från http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/crime/crime_human_trafficking_en.htm

FN-förbundet, UNA SWEDEN, Vad gör FN mot trafficking?, 2008, hämtad 2012-04-15 från <http://www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/vad-gor-fn-mot-trafficking/>

GAATW, Global Action Against Traffic in Woman, SAARC Convention flyer Final, 2011, hämtar 2012-04-28 från http://www.gaatw.org/UNAdvocacy/SAARC%20Convention_flyer_FINAL.pdf

International Organization for Migration, Combating Trafficking in South-east Asia, a review of Policy and Progress Responses, 2000, hämtad 2012-05-06 från <http://www.unesco.org/most/migration/ctsea.pdf>

Lars Hammarén. Naturrätt, folkrätt och mänskliga rättigheter: Historisk bakgrund, 2003, hämtad 2012-05-17 från http://www.larshammaren.se/5_mratt.html

UNODC, United Nations Office on Drugs and Crime: What is human trafficking?, 2012, hämtad 2012-05-01 från <http://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html>